

РЕШЕНИЕ

№ 497

гр. Плевен, 22.04.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – ПЛЕВЕН, VII ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ, в
публично заседание на осемнадесети април през две хиляди двадесет и
четвърта година в следния състав:

Председател: Зорница Д. Димитрова Банкова

при участието на секретаря Станислава Т. Станева
като разгледа докладваното от Зорница Д. Димитрова Банкова Гражданско
дело № 20234430106544 по описа за 2023 година

и за да се произнесе взе предвид следното :

Постъпила е искова молба от В. Й. К. против „***“. В молбата се твърди, че задължението на ищцата произтича от договор за потребителски кредит с „***“ за сумата 600лв. и е цедирано на ответника на 05.05.2023г. и приложение №1/27.10.2023г. е недължимо за сумата 758,52лв., след направеното допълнително уточнение. Твърди се, че сумата е начислена неустойка и се явява неравноправна клауза. Излага се становище, че в чл.1.7 от договора за кредит е предвидено, че кредитополучателят следва да предостави на кредитодателя гаранция относно изпълнението на договора, представляваща по избор на кредитополучателя или банкова гаранция, или едно/две физически лица, които да сключат с кредитора договор за поръчителство, като се задължат да отговарят солидарно с кредитополучателя за изпълнение на всички дължими суми по кредита. При неизпълнение на това задължение в 3-дневен срок, съгласно чл. 3.3 от договорите кредитополучателят дължи неустойка в размер на 758,52 лева, с начин на разсрочено плащане подробно посочен в чл. 3.3 от договора. Неустойката реално се явява част от задължението по договора.

Твърди се, че неустойката за непредоставяне на гаранция е начислена от кредитора, включена е като част от всяка погасителна вноска в

погасителния план по договора и е погасена от доверителя ми. Твърди се, че клаузите, уговарящи въпросната неустойка - чл. 1.7 и чл. 3.3 от договора, са нищожни поради противоречие с добрите нрави. С ТР № 1/2009г. от 15.06.2010г. на ОСТК на ВКС се приема, че е нищожна поради накърняване на добрите нрави клауза за неустойка, уговорена извън присъщите ѝ обезпечителна, обезщетителна и санкционна функции, като преценката за нищожност поради накърняване на добрите нрави се прави за всеки конкретен случай към момента на сключване на договора. В разясненията на ТР се посочва, че добрите нрави не са писани, систематизирани и конкретизирани правила, а съществуват като общи принципи или произтичат от тях, като за спазването им при иск за присъждане на неустойка съдът следи служебно. В този смисъл са и Решение № 193/09.05.2016г. по т.д. № 2659/2014г. на ВКС, I т.о., Решение № 219/09.05.2016г. по т.д. № 203/2015г. на ВКС, I т.о., Решение № 110 от 21.07.2016г. по т.д. № 1226/2015г., I т.о. на ВКС. Още при сключване на договора е уговорена неустойка в размер на 92% от общата дължима сума по кредита за главница и лихва. Така, както е уговорена, неустойката е предназначена да санкционира заемателя за виновното неспазване на договорното задължение за предоставяне на обезпечение. Задължението за обезпечаване на главното задължение има вторичен характер и неизпълнението му не рефлектира пряко върху същинското задължение за погасяване на договора за паричен заем, съобразно договора и общите условия. Въведените в договора изисквания за вида обезпечение и срока за представянето му създават значителни затруднения на длъжника при изпълнението му до степен, то изцяло да се възпрепятства. Непредоставянето на обезпечение не води до претърпяването на вреди за кредитора, който би следвало да прецени възможностите на заемотателя да предостави обезпечение и риска по предоставянето на заем към датата на сключването на договора с оглед на индивидуалното договаряне на договорните условия. Макар и да е уговорена като санкционна, доколкото се дължи при неизпълнение на договорно задължение, неустойката води до скрито оскъпяване на кредита. Неустойката по съществото си е добавък към възнаградителната лихва и в този смисъл би представлявала сигурна печалба за заемотателя, която печалба би увеличила стойността на договора. Основната цел на така уговорената неустоечна клауза е да доведе до неоснователно обогатяване на заемотателя за сметка на заемополучателя, до увеличаване на подлежаща на връщане сума. Всички тези обстоятелства в

съвкупност без никакво съмнение обосновават значително надхвърляне на присъщите обезпечителна, обезщетителна и санкционна функции на уговорената неустойка по чл. 5 и чл. 11 от договора, което я прави противоречаща на добрите нрави по смисъла на чл. 26, ал. 1, предл. 3 ЗЗД, съответно нищожна.

Уточнява, че ищцата не е изплатила сумата по кредита, включително и незаконно начислената неустойка и че действително между страните има сключен договор и облигационно отношение.

С оглед на гореизложеното, моли съда да постанови решение, с което да признае за установено, че В. Й. К., ЕГН: *****, с адрес: ***, не дължи на „***“ ЕАД, ЕИК: ***, със седалище и адрес на управление: г***, представлявано от Ю. Х. Ю., сумата в размер на 758,52 лева, представляваща незаконосъобразно начислена неустойка, част от придобито вземане по Договор за цесия от 05.05.2023г. и приложение № 1/27.10.2023г. към договора, представляващо вземане по Договор за потребителски кредит, сключен между В. Й. К. и „***“ АД.

Ответникът ангажира становище, че исковата молба е неоснователна.

Съдът, като прецени събраните по делото писмени и гласни доказателства, намира за установено следното:

Безспорно по делото е, че на 05.02.2019г. между *** като кредитор и ищцата, като потребител е бил сключен договор за кредит №270276. Видно е, че съгласно договора на ищеца е бил предоставен кредит от 600 лв., който е следвало да се върне на 12 месечни погасителни вноски. Видно е, че лихвеният процент е фиксиран за срока на договора и е в размер на 41 %, а годишният процент на разходите е в размер на 49,67 %. Според чл. 1.7 от договора е предвидено, че кредитополучателят следва да предостави на кредитодателя гаранция относно изпълнението на договора, представляваща по избор на кредитополучателя или банкова гаранция, или едно/две физически лица, които да сключат с кредитора договор за поръчителство, като се задължат да отговарят солидарно с кредитополучателя за изпълнение на всички дължими суми по кредита. При неизпълнение на това задължение в 3-дневен срок, съгласно чл. 3.3 от договорите кредитополучателят дължи неустойка в размер на 758,52 лева, с начин на разсрочено плащане подробно посочен в чл. 3.3 от договора.

Видно от приложния договор за цесия, е че вземането е било цедирано

на ищеца с Договор за цесия от 05.05.2023г. и Приложение №1/27.10.2023г..новият кредитор е бил упълномощен да уведими за цесията длъжника и е представено в тази връзка писмо за цесия изх.№УПЦ-ПАТФ/270276 от 27.10.2023г.-л.66

В исковата молба ищецът е навел многобройни доводи за нищожност на процната клауза.

Процесната неустойка от договора за потребителски кредит е предвидена за неизпълнение на задължение за осигуряване на обезпечение на заема чрез поръчител или банкова гаранция, като е въведен изключително кратък срок за представяне на тези обезпечения- 3- дневен от получаване на заемната сума, както и са въведени редица сложни условия, на които да отговаря поръчителя, в голямата си част несъобразени с конкретния размер на предоставения заем. Неустойката се начислява за неизпълнение на непарично задължение /компенсаторна неустойка/, т. е. неустойката не е уговорена за забава за неизпълнение на вноските по кредита и за периода на неизпълнението, поради което е изключено да се приеме, че размерът ѝ се получава твърде висок в сравнение с дължимата сума и с реалните вреди и това се дължи на периода на неизпълнение от страна на ответника. На практика неустойка би се дължала и при редовно, точно и в срок изпълнение на задължението за внасяне на договорените вноски. Основното задължение на длъжника по договора за потребителски кредит е да върне предоставените му в заем парични средства, да заплати уговореното възнаграждение за ползването им и съответно реалните разходи по събирането на задължението, но с процесната неустойка възстановяване на тези вреди не се гарантира, поради което с неустойката не се осъществява обезщетителната ѝ функция. Липсва и обезпечителният елемент, тъй като изначално не е ясно какви вреди на кредитора би покрила тази неустойка. В интерес на кредитора е да подсигури длъжник, който да бъде надежден и от когото да очаква точно изпълнение на договорните задължения, като проверката за кредитоспособността на потребителя следва да предхожда вземането на решението за отпускане на кредита, за което на кредитора са предоставени редица правомощия да изисква и събира информация /чл. 16 и сл. от ЗПК/ и едва след анализа ѝ да прецени дали да предостави заемната сума. С така въведеното задължение за представяне на обезпечение следва, че кредиторът не е извършил предварителна проверка за възможностите за изпълнение от потенциалния си клиент, а вместо това прехвърля изцяло в тежест на

последния последиците от неизпълнението на това свое задължение. Не може да се приеме, че изпълнява и санкционната функция, тъй като задължението на кредитополучателя отнасящо се до осигуряване на поръчители не е определено като предварително условие за сключване на договора, а регламентираните изисквания към поръчителите съдът преценява като утежнени и затрудняващи получаването на информация за тях, чието реално изпълнение е невъзможно в предвидения 3-дневен срок от усвояване на сумата на договора за кредит, като по този начин се нарушава и принципът за добросъвестност и равнопоставеност на страните. Това цели да създаде предпоставки за начисляване на неустойката, като във всяка от периодичните вноски е включена част от нея, т. е. води до оскъпяване на кредита. Неустойката не е обоснована от вредите за кредитора при неизпълнение на задължението за връщане на дълга, от размера на насрещната престация, от която кредиторът би бил лишен при неизпълнение, а произтича от неприсъщо за договора за кредит задължение на длъжника, което не е свързано с изпълнение на основното задължение на длъжника по договора, а възниква впоследствие от липса на обезпечение чрез поръчителство. Претендираната неустойка противоречи и на чл. 143 ал. 2 т. 5 от ЗЗП, който предвижда забрана за уговаряне на клауза, задължаваща потребителя при неизпълнение на неговите задължения да заплати необосновано високо обезщетение или неустойка. По тези съображения съдът приема, че посочената клауза на от процесния договор за кредит, на която ответникът основава претенцията си за неустойка, се явява нищожна и като такава не поражда права и задължения за страните по заемното правоотношение. В заключение може да се обобщи, че предявеният отрицателен установителен иск се явява основателен и следва да бъде уважен.

При този изход на процеса и на осн. чл.78, ал.6 от ГПК вр. с чл.69, ал.1 т.1 от ГПК, ответникът следва да заплати д.т. върху уважения иск 50лв., по сметка на ПлРС.

На основание чл. 38 ал. 2 от ЗА ответното дружество следва да бъде осъдено да заплати на процесуалния представител на ищеца адвокатско възнаграждение в размер общо на 400лв., с оглед фактическата и правна сложност на делото и предвидения минимум по Наредба№1/2004г.

По така изложените съображения Плевенският районен съд

РЕШИ:

ПРИЗНАВА за установено по отношение кредитора "****" ЕАД, с ЕИК ***, със седалище и адрес на управление ****, че В. Й. К., ЕГН*****, не дължи на ответника сумата 758,52лв., представляваща, незаконосъобразно начислена неустойка, част от придобито вземане по Договор за цесия от 05.05.2023г. и приложение № 1/27.10.2023г. към договора, представляващо вземане по Договор за потребителски кредит, сключен между В. Й. К. и „****" АД.

ОСЪЖДА "****" ЕАД, с ЕИК ***, със седалище и адрес на управление ****, да заплати по сметка на ПлРС д.т. в размер на 50лв., тъй като ищцата е освободена от д.т.

ОСЪЖДА "****" ЕАД, с ЕИК ***, със седалище и адрес на управление ****, на осн. чл.38 от ЗА да заплати на Л. А. Г.,от САК, процесуален представител на В. Й. К., ЕГН*****, личен №***, адвокатско възнаграждение в размер на 400лв.

Решението подлежи на обжалване пред Плевенски Окръжен Съд в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Районен съд – Плевен: _____